

³ Április végétől mintegy két héten át Szakasits György jegyzi a követség jelentéseit mint ideiglenes ügyvivő. Már ő küld jelentést Boldizsár Iván államtitkár április (vagy március?) 23-i párizsi sajtókonferenciájáról, melyet Károlyi nyitott meg. Boldizsár főleg a magyarországi sajtószabadságot méltatta.

461. A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTERIUM JEGYZÉKE A PÁRIZSI MAGYAR KÖVETSÉGHEZ

(Párizs, 1948. április 30.)

Ministère des Affaires Etrangères
Direction des Conventions Administratives
et Sociales

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
Paris, le 30 Avril 1948.

Le Ministère des Affaires Etrangères présente ses compliments à la Légation de Hongrie et a l'honneur d'accuser réception de sa note No. 958/1948 en date du 7 Avril, relative au contrôle de police et à la vérification d'identité qui ont marqué le passage a la frontière franco-suisse, le 1er Avril, du convoi organisé à l'occasion des fetes du centenaire de la Révolution de 1848.

Le Ministère des Affaires Etrangères a l'honneur de faire savoir à la Légation que les membres du convoi voyageaient sous le couvert d'un passeport collectif. Or, des expériences récentes ont démontré que l'usage de ce document ne donne que de faibles garanties quant à l'identité des personnes qui en bénéficient. Des substitutions de personnes sont ainsi possibles. La sécurité française avait été informée de ce que le chef du convoi M. André FISCHER avait de s'opposer personnellement à l'embarquement, dans ce convoi, de 12 personnes qui avaient tenté, au depart de Budapest, d'i prendre place, en utilisant, après falsification, des documents d'identité appartenant à des voyageurs partis de Paris le 11 mars et dont 90 ne faisaient pas partie du voyage de retour.

La vérification d'identité qui a eu lieu à la frontière française n'a pas eu d'autre objet que de s'assurer du fait qu'aucune des personnes en cause ou d'autres se présentant sous une fausse identité ne tantaient de pénétrer irrégulièrement en France.

Si, ce que regrette vivement le Ministère, la durée des opérations de police a été importante, cette durée s'explique par le grand nombre des personnes faisant partie du convoi (près de 400 voyageurs) et par le fait que le controle a porté à la fois sur les voyageurs de nationalité hongroise.)

(L. S.)¹

MOL XIX-J-1-k 1. doboz 1/b (egykorú másolat)

*

A Külügyminisztérium tiszteletét fejezi ki a Magyar Követségnek, és van szerencséje igazolja 958/1948. számú, április 7-iki keltezésű jegyzékének átvételét. A jegyzék azzal a rendőrségi ellenőrzéssel és személyazonosság-vizsgálattal foglalkozik, amely április 1-jén, az 1848-as forradalom centenáriumi ünnepei alkalmából szervezett különvonatnak a francia-svájci határra érkezésekor történt.

A Külügyminisztériumnak van szerencséje tudatni a Követséggel, hogy a különvonat résztvevői kollektív útlevelel utaztak. Mármost, közelmúltbéli tapasztalatok azt mutatják, hogy ez az okmány csupán gyenge garanciát nyújt a használoinak személyazonosságát illetően. Ily módon lehetséges a személycsere. A francia biztonsági szerveket informálták arról, hogy a különvonat vezetője, Fischer András személyesen tiltakozott 12

olyan személynek a különvonatba való beszállása ellen, akik a budapesti induláskor próbáltak helyet foglalni a vonaton, felhasználva olyan utasok meghamisított személyazonossági okmányait, akik Párizsból indultak március 11-én, s akik közül 90 nem utazott vissza.

A francia határon történt személyazonosság-ellenőrzésnek éppen az volt a célja, hogy megbizonyosodjunk róla: sem a fent említettek, sem pedig más, hamis iratokkal jelentkező személyek nem próbáltak szabálytalanul Franciaországba bejutni.

Ha a rendőrségi eljárások - a Minisztérium legnagyobb sajnálatára - hosszabb időtartamot vettek igénybe, ezt a különvonaton utazók nagy száma (közel 400 utas) magyarázza, valamint az, hogy az ellenőrzés a magyar nemzetiségű utazókra is kiterjedt.

¹ Az eredeti francia szöveg másolatát Károlyi mellékelte az e tárgyban írt 1948. május 13-i jelentéséhez.

462. KÁROLYI MIHÁLY KHAYATT WADIHHOZ

(Genf, 1948. május 2.)

Kedves Khayatt,

Havas továbbította nekem ápr. 24-én kelt levelét. Miután most egy ideig Genfben kell tartózkodnom, nem tudom ezeket az ügyeket érdemük szerint elbírálni, különösen ami svájci frankra vonatkozó kérését illeti. Mindenesetre mellékelten küldök egy meghatalmazást Schnitzler részére, hogy Magának a kért hatvanezer forintot azonnal kiutalja.¹

Minden valószínűség szerint Havas május hónap folyamán Budapestre megy, hogy megbízásomból az ügyeket végleg rendezze. Remélem, hogy még megvárhatja. Innen semmi esetre sem tudjuk elintézni, hogy a kért svájci frank összeget is megkaphassa, de különben is nem tudom, hogy miképpen lehet a szükséges összegeket a Maga részére felszabadítani. Kérem, írja meg Havasnak, hogy milyen felhatalmazásokra van szükség, hogy ő már ezekkel felszerelve utazhasson Budapestre. Egyébként Maga is jól tudja, hogy a jelenlegi helyzetben nem igentudok ilyen nagy összeget folyósítani. Esetleg később sor kerülhet rá. Tudnia kell, hogy szolgálatait értékeltem és nem kívánom megrövidíteni, de Magának is tekintettel kell lennie arra, hogy az alapítványi összeg levonása folytán a vagyonállomány erősen lecsökkent. Bizonyos vagyok benne, hogy meg tudunk egyezni.

Szívélyes üdvözzel:

Történeti Hivatal K 747 (egykorú másolat)

¹ Mellékelve a meghatalmazás. Schnitzler Károlyi budapesti „Központi irodájának” (vagyonkezelőség) vezetője volt, 1948. április elejétől, Khayatt utódaként. Khayatt itt megválaszolt levelében azt kérte, hogy honorárium a egy részét külföldi bankszámlájára, svájci frankban kapja meg.

463. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTERIUMHOZ

(Párizs, 1948. május 12.)

Több helyről beszerzett bizalmas információ alapján szovjet-amerikai jegyzékváltás váratlanul érintette angolokat, különösen franciákat. Quai d'Orsay-n temetőhangulat, egyesek Bidault bukásáról beszélnek. Pánikot enyhíti, hogy jegyzékváltást USA beleegyezése nélkül hozták nyilvánosságra. Bármi lesz esemény folytatása, francia külpolitika és *parlament* változásaival számolnak. Párizsban általában szovjet diplomácia győzel-